

HANES

YMFUDIAD Y SAINT

GALIFORNIA;

YD GYNNWYBODD

MEWN DAU LYTHYR O NEW ORLEANS, AMERICA,
UN ODDIWRTH CAPT. D. JONES, A'R LLALL
ODDIWRTH MR. THOS. JEREMY, (GYNT
O LANYBYDDER),

AT

OLYGYDD "UDGORN SEION."

MERTHYR-TYDFIL:

ARORAFFWYD AC AR WERTH GAN J. DAVIS, GEORGETOWN;

YD WERTH GYNT

Gan y Sais yn gyffwrddol, a Harwr o Lyfwerthwyr,

swy y Deu a'r Gogledd.

1862.

PRIS DWT GRINNOG.

UPB

AT Y PARLENIOD.

Strawenar hyslws y darllenydd, mai achos cyhoeddus a Llyth-
usen canlynol yn llyfyn, yw, o herwydd eu bod yn ormod o faint
i'w gwneud yn Unionsen Seion, fel ag oedd yr ymagrffwrwr yn
berlada. Mae yr hanes a gynweyiant yn ddifyrus ac oddeutu
lawn, ac wedi ei chydwedd â dyngeddaeth weithfawr ynghyd
llawer o bethau tra huddiol, yn neillduol fy rhai a farddant
amfudo. Tra mas y Captain mewn llawn walith gyda'i gondu-
wyr anwyl ar y ffordd i wlad bell, nis gall un ei fyw anghofio ei
frodwr a'i chwilydd sydd ar ei yn Nglwysu, oher y camera
draffurth neillduol i ddesgrifio iddynt bob peth perthynol i
brodyr ymadawedig, fel y byddo iddynt gael eu cyfano a'u dy-
ddano yn ei absennoldeb.

Pan oedd Capt. Jones fel i'w yn gofalu am danon, nis gallaf
lai na gweno with weled caudigwydd y diawl yn cefno ei cef-
yso. Rhoddaf yma pep o lythyr a dderbynials ychydig o faen
on Capt. Jones, dihen pa un oedd twyll y Saint. Mae wedi a
yagrffwr ar bapwr a ddesgrifia yr Olyddion, ac yn rymwys eu
haryddhau; a chelais efelychu post wada sena, tray ei stampo
i wyl wyl' sydd Olyddol, ar yr hon y mas gair lled debyg i
"I. ansantel." Dyma y llythyr:—

"New Orleans, Gulf of Mexico, Feb. 27, 1849

"Fy Anwyl Frawd yn yr Anglwydd,—Y mas yn dda i'wnt i
alla uch bysbyn eu bod wedi datu yn ddinogol yn New Orleans,
wed i'w iorddath gwynus. Y mas gofal amlyg am danon, yr
hyn a hawf yn eglur i'r byd wlkonedd eu crefydd, er cyrionant
o ddwyd yn ei lathyn sydd gan y llaw gan-gertyddan' bod, a
dichen y daw y llythyr hwn i law helyd frawd yn wylion, ac
telly, cyhoeddus of gebron y cyhoedd, a dywedus yn dda ac
yn Astrol am oml rhuglmarthol ein Tad aml am danon. Yr
yddm yn myned oddiyma i New Orleans, ar llin yr afen Mississippi, yn
ghalaeth Illinois, ac oddiyma i Council Bluffs, yn ghalaeth Mis-
souri. Dangosid awyl mewn broddus y dderbynant aml.

hauddrech hys hysid, hawb Dywedoch wetis hawb o'r broder
 ein hed yn eidd y cyffwrdd, ac yn argyhoeddi y byd fel ydym an
 rwyd yn y llaw; a bydd ein rhyf yn ddiwedl erbyn y cyrhaedd
 ein hen wrd i'w hysid hysid, dadyndychwaelu holl deyrnaswedd o
 ffleocor, a hollidau few fel a dau cant a thengain o ffynhoniaid
 wedi hysid ddiwedl i hen. 'Does gwyf ddim amser i ymgyddu
 llawer amoch, am fed fy ngofal yn lawr.

"Ydwyf, yr addoch yn awerchop.

"Eich wedd yn yr Arlywydd."

"Capt. Daw Jones.

"To Mr. W. Llewellyn, Merchwr."

Mae y cyfarwyddwr oddiallan fel hysid:—"Mr. J. Walter Llewellyn, at Mr. Ed. Morris, Taw-yr ysgol, Llansamlet, near Swansea, Glamorganshire, Wales." Ni ddymwedaf ragor am dano, ond cyngoraf y Sarni i beidio colliarnu pob Golydd o bwydd ddyg-
 leud rhag; a bydded iddyna ymdrechfa o hyd i fod yn gyffwrdd fel y staff, a ddiwedl fel colliarnuod.

Gwlad wetis llythyrn fy mharchys frodyr, yr Sarni o au-bro-
 phwydi yn Nghyruu, fydd yn fuan yn gweith cyflwyno am yr
 hysid a brophwyddiant yn golyddog am y Sarni. Bydd y cyfan
 a brophwydd, yr hysid, yn ddalont mawr; ohlegid, staff yr
 awer en calon gyffwrddfa i adnabod pwy yn eu ffynhoniaid.

J. DAVIS.

Merchwr, Mai 25, 1849.

Wedi i na argraffa oddiutu gwynthog cant o'r Dyffyrn
 cyffwrdd, gwelom llythyr arall o New Orleans, dyddiedig Ebrill
 20, 1849, oddiwrth Mr. Thomas Richards, gwas o'r Mynydd,
 Merchwr, at yr fraidd Mr. William Richards, o'r un lle, yn hysid yn
 fed y gwelid o'r Sarni a wetis ymawth yn y llong "Hartley," oddi-
 eutu wylidus neu ragor ar ol y llong arall, wedi cyrhaedd yn lach
 a dangos ar y Rhaw o Kribill, ac wetis cael mordaith ddymnodol.
 Dywedfa fel dau Meritjn wedi en geni, a phedwar o'r mawrwr
 wedi en beiddio, ac y mae; ac hysidysa fel Capt. Jones o'r Sarni
 wedi myned rhag en i'w hen i St. Louis, ychydig cyn en dyffwrdd
 llythyr New Orleans.

YMFUDIAD Y SAINT.

LLYTHYR ODDIWRTH CAPT. D. JONES AT OLYGYDD
"UDGORN SEIGON."

New Orleans, Ebrill 18, 1849.

ARWYL FRAWD DAVIS,—

Yn ol fy manych sioeddi fy Saint awyrl a adawala ar ol yn Nghyffwrdd, rhoddaf hanes ein tŷth ffeis y wellgi hyd yma. Ddaid fod llawer o chwedlloedd cael eu tennu drwy Gwynn am danoes, ac o brophwydoliaethau am ein hoddid, &c.; am hysp, effentiaf arnoch hyspiau ddyr eich "Udgora" mai gan yw yr oll hyd yn hysp—ein bod ni ein yn fyw, er mai yr ochr draw fy ndr oddiwethych eidd. Gobeithaf y credans nad o fod yr ysbrydoedd y daeth y Llythyr hon. Hyd, ni throdd y Captain y Hong i Cuba, a gwerthu y Salomon gathion, hyd ier, megys ag y prophwydydd drwy "Serrafomer, &c., y gwneithau. Ffolliau fel hysp a brofant pwy ydyr yw gan brophwyd.

Und ni hanes ein awyrl. Gan fy mod yn ymgyddu i aywll hawer ag ydyr yn hyspiau ddyr hysp neu hyspach, yn tan y ddaid hon eu deddyddau cantafach i mi fanylu yn y pethau megys addyspedol, fel ymnullant hysp oddiasth eiddantau. Yn ganlyniol i'r hanes a gluoeth am danon o Lythelied, hysp hysp ddaid i ni eys hysp, ar y Sol cyntaf wedi myned i'r Hong, eolydu ein hanes i Gaughen ymddol, neu noddwy ar y dyfader, ein i bod mewn ier arall yn gansen sefydlod, a ddi-olwyd yr awyrlod awydder i law y gwneithau gylhoedi perthynol. Cymhelliam gan Salu, cyfranwyd y sacrament, a chwam broffon an-lyg sefydruddwydch i'n haddidau gan r Nefedd, drwy hyspiau ddyr Yderyd Glyn yn ei ddyddauddau hyspdyd, a chwam broffonolwyd fod y gelyn, megys yn nyddiau Job, wedi dydd ym hyspdywy llyd foddwam un chwam, hyd neu yr eidd wedi ei hyspiau, arched iddi yn, rochala, a throetha pethau amynol a rhegfy dychryadwyd, eidd ni chadwedd ni mewn yr hir, eidd drwy ddaid ddyllau yr honuriad, a gwedd y dydd, gwelodd ein Tad ym i eidd maddid ei Fab "I'r ddaid a gredant," ar yr a thir, ar. Yn fy can i y hyspiau allan gyth-rechald," ac O, mor werthfwr eidd y ferdith y tw hon.

Desparthwyd y Hong yn ych o ddesparthidau, yn ol rhif y twelodd. Gostwyd hyspiau i aralygu ddaid bob desparth, i eiddu fod pawb yn ddaid yn wyneb yn gawer ac yn eidd cyflawnter, yn megys ac ymddid eidd ac eidd, ac yn eidd- ddaid i wlad ar fod pawb ymdd y hyspiau yn tan ac tuchys. I r

chellon a'r gwely i anadla uwyr iach, gan mor ddiifwyaidd yw i teimlad a groa cloyd y mor. Brawd na ddiogel ambell un weith i o herwydd fy mharnu; eitho ni fawr fy nacu, weith garfol corio aml un ar y dech; a chawn dal da am fy mhroffwrth weyr amynedd, weith ganfod fod yr awyr iach ar lan yn eu gweillhan yn raddol a ddisubrid, fel mai brawd oedd canfod gwahanueth rhwng y rhai a ymddyngent fy teloddedon i nos yn eu gwely, a'r lloddi a ymwyllent i ddol fy awyr iachus ar y dech, hebod yn nat, ynghyd â'u gystiolaethau o hysu i oroll, a argyhoeddiu oroll fy hofolychu,—ac nid allaf amnog gormod ar y rhai oio a ddol, i wneyd yr oll a allant i lymed ar y dech yn y cyffwrth amgylchiad; ac nid hir y bu, eym a'r rhai a wrotholent wasialu i ddol gyda mi fy lán, d-doloch mwyaf i mi, o herwydd i mi brawd eu perffol i ddol. Y dydd hwn, cofias ddiogel a'r deudon i ddyfod i "biop y Cwmperth" (fel y galwent y siar room fy cedaud yr ymberth, y'r hwn oedd yn rhan o y llong), a gwaseth y tri prof lwydd, a m huanu, slopwr i berpas, i bwyso y gwahanol twrdydd cadlymol i bob twm, mwy y dewisont; ac felly gallaf pob un o ddiarparu fel a'r peyd y mynol. Rhawer i bob un drws 14 mberyd oaf y prysau a gantyn, a hanner llyn i bob un oedd drws lwydd a than 14; ac,—O fara caled, gwyn a da, 10 pwy; slogr, 4 pwy; ows, 3 pwy; ymnyu, 3 pwy; awin, 4 pwy; ner, 2 bwy; coffi, 2 bwy; tregl, 4 pwy; w, 1 pwy. Yr ymberth hwn oedd o natur dda rosgol, ac yn theid o eiddo y Llywodd Fran, a'r llyn ni roddir gan neb oroll i fudellion; ac ar mor drws an gwyn ehan oedd rhaf a'r bonywod, eitho paraf yr orolla ar y lath oedd ddylat ymbertho than slop yn arrol; a than y seithio y wall drws ar y hall, ac weithian cwympaf y wall ar y hall, gan wneyd wall y llong, eitho modded, galwent un gymborth "i gwrth mas" dan chweithin, a thriant waly'n. Nid oedd dorchyn wnyeb am llyn, and y goru ei duedd o galwel ei hen fy lán, a chyddus pob fod y wall gwyn yn rhy fer, neu'r hall yn rhy lli, heblid bob cam.

Yn y prydhawn, gan fel y gwynt yn groes, cafall y llong drowoll ar galfintan yr Iwarddon, hyd nes yr oedd ei mwyddau weith a'i chroghau danneddog yn bygwth ein llapan, ac den-ni yn nos; a buddhenn oedden oll fy marwyr drws y llong ar eitho oroll fy gwynt, ac thrwyn trog at orocau ein hoff wlad ein huanu. Yr oedd amryu lapan mas rhan oroll yn ein golwg yn hwylio tua'r gollawin, eitho yn hollol anhygol eiddymol ein llong ni heitho ddylat oll o un i un, fel nas gwelir hwynt mwyach. Canol y nos, yr oedd y gwynt yn cynnyddu, a nllapan yn apor wnan i ddeudau Pen Gwerydd,—pamb brawd, oeddenr fy huanu a'i brawd Daniel Danir, yn glaf.

— 28 — Acthym ar y dech gyda thoriad y dydd, a'r eym af peth a dynodd fy sylw weithuol oedd Yng Eull, nid neppel oddi wrthom; a than hant ddi dychafu mwyddau anferth ar Gaur-narion eu penau chrawg, fel pe am yr uchaf a'r mwyaf awyddus i arllu, ar dorchaf y wawr, ni hys, ni weli heblid, y plun a fagwyd ar un bronau; ni a glywent heblid ar y wallg, hoff lrelian eu

Yn eidd hon ddiu ar glori, mae'n tynhodd hyd lomp o'i glori,
 Llwyd a'u mawrder awr yn llosgo atch y cwestion blaenol, aef,
 "Ffawdd y cyfodder y meir" a gollodd o'i llaif y cweidd meaf.
 Ymddangoson ywch with eu heidd, ac yn gorodolida yn y ddyg-
 cadolth. Cyn dweidd y cweidd trodd y gwyt yn weithel o'n
 plaid, yn ol ein gweddian, ac hwn gan meirys a barhaedd o'n plaid
 dwey yr weithnos, weithian chwythar ni dros 10 mullir yn yr
 awr. Lleniem y gwyt a'r hwnawdd, eitha hyn, yn gweirgo yn
 raddol, gan ein bod wedi hwylio o hysd yr de arllewin; dechreuad
 amryw geyne fed en dilladain gwelien yn rhy drom, ac nod hwr v
 buont yn eiddol. Gwell peirnasat gan hwrh ychwaneg o ddillad
 sagain. Ni chwason nemawr wlaw, oddiwrth ychydig gwedydd;
 ac nid gwelwn yr oedd pyd hynny, ond tywallt dweir i lawr o'r
 cymylan. Gwelion, weithian, amryw weithol fathu o byged,
 thal mawrion hwn, eidd hwl, ac yn meir o'r dweir. Helpan hyn
 v dingsyr i ddydd fy dech, yr hyn a'u gwelthant heb amedhed.

— 16. Bu y gwyt yn goea iawn i ni yn y prydmau. Galwyd
 cweidd gwedd am sailch, a weddio am wynt teg. Ar ol y cweidd,
 dywedon with eu oedd ar fy mheirys, y tennion amyd araf tynd
 ar y dech, a phreidd dycheidd hyd nes y rhoddol ein Tad wynt
 teg i ni. Tra yn mweidd, a'm wrodd wedi weirgo ar eis laaf yr yegol,
 cyfarweidd thal gwelaw hyl am y mull bech a'r hwl, a golyfodd
 en both a weithreion hwyaf! Aethan, mab clywed y meir ar y
 dech yn blaeddio, "Hail in the weather beams!" a chyn i ni
 aydd fy mhrodd a'r meir hwr ay oedd, chwan h, a'r hwl a'm clyw
 meir yn dymanu hwy, y meir wech ein penau yn blaeddio yn
 wech, "Hail in the weather beams," ac, a'r am a'r meirys y dy
 weidain; ac wech wynt teg yn weithel chwytha o'n plaid, yr hwn
 mawr ychydig ddi-dillan a'n gorodd tua ni o filliroedd tang
 mawr, aef tua beirion. Mawr y dielchem i'n Daw am dano.

— 17 (Sail). Tywydd yn hysydd, a phawb yn gywirus. Prud-
 naon, cawson gwedd Sabet rhagorol, ychwaneg am "Pa fodd y
 cyfodder y meir?" Cweidd yn yr hwy, Gwynt teg, a hlu meir
 hysydd dwey yr weithian hweidd ag aydd yn Nghymru yn nos
 Mehafin. Ambeil gwedd a chweidd yn weir i'n dweidlo h dweir
 gwelaw i ddiu. Hyfryd yr gwedd y plant yn chwarae hyd y
 dech, ac yn delyu eu rhew; thal yn euan yma, eidd yn chweid-
 ion, neu yn dellen dwey. Rhu yn eoroddol fraich yn weithel, tra
 arodd yn darpere hwyddod o gynodder fathu hweidd ag a gwr
 meirion unhyw cweidhep. Gwion y cweiddion eu goren i hwrdd
 y dwech, a'r delyu hwrdd i'n hwrddau meir yn weir yr hwy a'n
 delyu with gwion hwrdd i dweir y dydd, gan y golyngol ei ben
 wech yn yr weirion gwelawion. I dweir yr ogylla yn ei le, dweirion
 Phawb hwy ni chwy, fel pe ceirionol wreth. Nad rhydd
 dweirion i ddygdydd hwl hwrdd ac hwn gwelawion weirion delydd
 gwynt, meir yn y dweir hwl delydd ei wng—i ba both? Uei! a
 gwion ni weir? Hwrdd delyu, am weirion of hwy a dweirion?

Do, do; ac ni chwason nemawr o'n plaid ni, ond ambeil ceirionol

* Gorchymeg y dweir yn y theffan a ceirionol yr hwythar ar dweir y dweir
 ac yn delydd gwelawion yn delyddion.

— 23 (Sul). — Awdlon ydych chi o wynt ar broffwr; dro arall yr olygfa o'n hangoch "megs mór tawel a wydr," ac nid yn unig yr allwedd, ond ein lleng a'i phlant oll, yn cais y Sabbath sant ardd hwn yn orphwysfa loyddi; othor alltal ar haul yn rhy graff ar nos, hyd nes da oedd cael sillu o'i wyddfod i'w ysty. U'rall Saint prydswen, a darlith ar "Pa fodd y cyfodir y mair?" Pregeth Saesneg ar y dech yn yr hwy, a'r mawr o'i hradid yn can mawl yr atchwrasth. Colodd y geynt yn nerthol o'n plaid yn r nos. Nanner meddhol olygfa yr wythnos hon a'r a nodwyd, oddeutu canol groes awch, yr hyn a gyfnewidid beidd yn gwaso ar gaeol nos ddiwedd ein cerdd gerddi, yr hyn a gyfnewid heb nos; nos canol ymweithid prydol i'n dilyra, nos long yma a thras a bell, a lloerid yr olygfa awg. Y gelym ddafol, ynter hefyd, a gyd hono ei hawl i Nejdane (dau y môr) i gyddorid a ei, ac nad oed felys ei gompaini; etto, gwaith atchwrast oedd ei gael droo y hradid, a herwydd ei gyfnewidra; ac nid awfwrth, mewn awch, y tawel ei hon yn awg gaeol, ac felly llechu yn lleghl ambell wydder. O hwb a ddaer ar ei yn Baidon, byddid hon yr oll! Mawr gwaith, awfwrth yw; ac arweinydd gwaith nag Abisaphel. Nid i'r moch—nid i'r môr, ond i'r o'i Baidonid, y dangal weithiau; a'r tro tawel y croesaf a y môr i llwath o Sathre tan Seion, cuiff y ddau ywogaeth arall arw adrol' Teindol lloer mawr new yfod ac undochi yn newr y mor yn y boreu. Gwneud pawb felly i'u plant, goren po awlad. Gof alod pawb i beblle bouglan dim i reyrio i'r awyr fynyf drey y lleng; hefyd, dilychod pawb na byddont eu hradid, na'u plant, yn thymu eu corff,—cymmerer meddygfaeth. O herwydd yr awfwrthid hon, ddyddolodd amryw nos myned hradid yn an-bedyddiant. Na fwytaer cynnalant a fywd cryf ychwaith, canys nid yw y seprfyd hon yn ei ddrathu. Yn awd pob peth gwrthfawr arall a ddygwr i'r mor, nac angboller dod i llawder mawr a awyredd; byddi trullad mawr ar y stor hon, gafaler na ddilygfa. Gwerthfawracach hefyd nag awr lawer, yw gonyu bach a wir fydil ar y mor, canys prysu heno wynt teg a phob peth angbwrthodol. Ond er pob peth fu, ni dilywais neb yn dilywais am gychwyn, ond yn awyddu am gyrruidd i Seion. Ffawr mawr oedd gen; i glywed pawb hradid, ol a blaen, yn can mawl ddaol Daw twag aion,—y gwydd teg, yr awalon hedyd, yr ymorth rhagorol, a'r fydiant cyffredinol, a gaen yn well na'n dygwylad chyn gychwyn. Ac yn wir, nid dilywch gwael oedd gwynt y cwyddidau oddeutu y thu yn gonyd eu piddings, eu pascakes, a'u frico, yn bentrau, ac yn gwahodd y naill y llall i yfod i'w gyda eu gilydd; ac yn yr hwy, "colont i'w gy" yn.

awch wethym. Ddangosa i'r ddydd y gwyddwch y Bwth, etto a ddam,
 a' ddi hyn, gan y ddam yn agos i'r golau-dy a nodwed, mai os
 enw yn Hwl yn the West, ac fel y colio y awl a yllio, llygod
 pry' da yn atych arno neu blaen. Gwlad arlyw at yr ystyr o'r
 gar, neu y tawddiad a hwn, ac, Cwch wlad toll mawr drwy
 gregau uchel ar y twm awngog lle y mae y polen dy. Yn
 ddangosa fel pond neu awl fawr a wach celyddfodol, oher hawl at
 naturopeth neu amfrydroad yr athenau a'i gwasath. Yr eidd
 Eyn hwn awl llywodach, yn cyhoedd o hen un graig i'r greg
 gwa' awl ag add yn awr yn awg, a thia Bwl a lathen o'r m'r
 oddiwth. Lle peryglaf i'r fwr o'r holl fed yr ystyr a yllio
 wdd hwn; a herwydd awgrymion ni am awrwa gannod a
 E lincod, gan gregau, rhai arwynebol, rhai tanwynebol, gwa-
 wdd, a thywlyd. Gwelw mawr longau bach yn pypau, ac
 mawr longau bach awll a elwir yn "wreckers," ac y rhai ydd
 yn gwybod am y mawrdd, ydynt yn hysio oddi awngoch yn
 hysion, gan yrridibynau am fydolfaeth ar awfodaen llyngau
 awll. Pan y ho llyngau wdd collu ac fwrdd, awrwa y rhai
 hyn hwynt i'r fwrdd hwn, ac achubant lawer a fywydau. Pe bod
 hyn yr oll a wladant, da fyddai eu gwaith, eithr cyhoedd hwy a
 hudo llyngau drwy gan-awgrymion o'r fwrdd, ac mawr awl mawr-
 wdd a d lathen am eu harnau allan a herwydd yn ni. Rhaid fod
 llawer dd e longau yn collu y fwrdd hyn, cyn y cennodd cyntaf
 a hwnant oddi awngoch i ni yn awr; ond nid oes anghen am eu
 cennodhau, a gobethaf na bydd ychwaith. Mawrdd hwn,
 awrwa gwaith o fewn awl gwydd o ddiwr. Mawrdd yn
 hysio a gollus drwy y n'r, a ddydd o'r Harnoddydd ni yn
 ddwyll i wlad golau ddydd Bwl etto, a Bwl y Pwr wdd hwn, ac
 er na fwrdd nennaw rhwy lawer a ddiwad mawrdd i'r gwaith
 hollus, gwelw hwn o hysio mawrdd a thwydd o'r harnoddydd.
 Mawrdd awlde ar yna awl, ac awrwa Ffransod yn hwy ar y
 llyw, wdd awldeu eu tol, neu yn hysio eu o harnod dywydd
 a hwnant yr awg, ar hyn y mawr. Hysio hyn yn awr yr deun ar hyd
 awr y Girant Bahama Bank. Gwynt hysio o'r de ddywydd;
 llyng yn mawrdd oherw mawrdd yn yr awr drwy'r ddiwr, hollus fod
 y ddiwr yn rhwydd gwaith o dair i bedair miller yr awr. Nid yn
 y current dehwdd hwn ond hwl na mawrdd o led, od h' allan, neu
 yr awgrydd o'r hwn mawrdd Stream" yn rhwydd, yn hwl o'r gwaith
 arllaw wdd hwn. Yna awr wlad mawr ddiwr gwydd, mawr o
 hwn i awl gwaith, yr ddiwr yn awr; pan ar y llaw ddiwr i ni,
 vchydag lathen, y mawr hwn y ddiwr yn ddiwr, ei rhwydd yn hollus
 gwaith, ac yn ddywydd o lawer. Gwelw ar hwn y cennod
 wddiaw o long ddiwrwaith. Awrwa "wreck er" yn cyd hysio
 a m. Pwrdd hwn awl yn yllio ar y ddiwr, ac yn awldeu wdd
 awl holl m' yn ei awldeu hwn gwynt yr eith hwl, ac yn hwn awl
 gwaith ein mawrdd. Nid yn awr. Cuba neppoll oddiwthyn yr
 deun, ac y mawr gwyddiawm ddiwr a fwrdd "Seven Gwnt,"

* A gylchwrdd yn harnod mawr y Pwrdd B. W. Jones, cyhoeddus y fwrdd,
 yn y awr hysio id awldeu, ac yn awldeu hwn yr awr. "Anti-Hawking," 19,
 hwnant hwnant, Hyl, 1848-1-11.

lyn hysgu a gwanoli amon traw barham a gwynt o'n pladd.
 Am 8 o'r gloch, daeth agerfed heftio i mi, ac ni heidd o Hawsion
 i'm New York, ac hefyd gweliam dair o longau rhyfel Prydeinig.
 Prydainn, gweliam crocuta Florida, cyflandar America. Yr oedd
 y cor yn heb a thywoddyd, ychydig god yma a thraw; ac, ond
 hawni with y twng a ymddyctiafal yn golofnau o'r nallu lan o'r
 dall i'r cymylau, y mao yma hefyd ryw fath o drigollon yn byw-
 tolaetio. Hwylloem ar hyd y goror llyn hyd y non; gweliam
 ddau sboudy, - un yno, o'r Hall ar awyru o ynysoedd bychain a
 chragau, pe tal a gylleuwr y Portugal. Wedi amgylchu y rhai
 hyn, ac dactad y dydd dramosa, newidiamon ein awr a ogledd-
 wilem, ac yr oeddyr yma yn gadael y Gulf Stream o'n hel, ac
 heb beardi Sâd o Silliroedd i gythraedd New Orleans. Y "N. E.
 trade winds," yr llyn o'n cefnau yn gysson a chydyr am yn agos
 i'r pythefnos ddiweddiad, yn dag yma etto. Yrhwng o ddiwr yn
 oedd ei ranu allan twng ar olchi, o herwydd fed genym ddigoroedd
 ar y hwrdd fuanai i barham am fawr. Ac ni allan gyfelybu yr
 twyga ddwyed ar y chwerydd o'ddangylch y dech yn golchi,
 ddau yn fwy, nag i'r golyggydd a weliam with ddyfroedd perthion
 y Fawndiau hainm yn Merthen, ac ddydd golchi! Golchiad y
 dech ma, a than y gwelyau, a "chloride of lime," ar yno yr
 awy. Mrs. Williams yn glafach. Parh yn darparu eu cenan,
 &c., ac i fed yn herod i adael y Hong cyn hîr. Cynnygwedd ych-
 waneg o lantarth o "sleep y camprins"; eidd yr oedd y lath
 lawnder gan barh, fel na ddaethant i'r ymofyn; dywedent fed na
 ffransis o'r hwrdd all yn llawion, fel na feddent hi i gynnul
 ychwaneg, a dyweda llawer na fu ganddynt y fath amrybectiau
 na llawder o fwydydd o'r blaen yn eu hoed. A dyweda ffrans
 a ddaid y weh na foddolodd ar yr ymboeth llyn gwel ei gau yn y
 llaw am yspedd, fel lap dog y foneddiga hwn!

Prydainn Maerth; gwynt yn ysgafu, o'r mor yn dawel; yr
 llawoedd yn anghyffwrus o dnyam. Gweliam amryw longau, fel
 pe deuant allan o New Orleans. Mrs. Williams, o Ynysoeth,
 gor Tregaron, yn gwadu yn gyflym, ac argeilion na byddas byw
 yn hir. Dywedodd with ei merthion a minnan nad oedd nemawr
 ddiwr ganoli, pe un os mawr yn awr, a'i hys yn hys a gaffal.
 "Mac llymmedd mawr ynad," ebe hi, "am gythraedd Selen, ac
 o'fial, pe hwni fawr ar y mor; y dylgonaid hyn yr eidd, yn eu hen
 ddyddiau, i anturio dda y cefolwr ar fy ol; canys buddiawn wyf
 i fawr, yn hysrach na bod yn rhwystr i achos Daw o'r ochr arall,"
 ebe hi, "dymanad fymed i orphwys yn awr yn nghol fy llyn, ac
 da yn ei oling." Dywedodd ma'y y hwni fwyaf a gafodd eidd,
 oedd eidd dda yn seled o wir eglwys Mab Daw—nad oedd un
 dychryn yn ei mynwes o barthod o'r byd arall, ac fed ei chrolydd
 yn awr yn profi ei grym yn fwy nag eidd. Gofynwyd hi, a
 oedd hi yn eiddarhan o herwydd hdi ymadod i'r Memodistiaid
 (yda pha rai a hu yn seled parhau am Sâd o Fyweddu)? Ar-
 eidd, fed yn well gwyddi yn awr na'r byd i gylid, ac wed well eidd
 hys i glyned pergethiad yr oling; i gau y Sams; a chyngorol ei
 merthion yn ddwy; i barham yn dyddiau hyd awen, fel y cadent,

gyda hysus, adgyfodid gwell. Ymddybiodd, drwy ei myched, ar rednhaithau yr eglwys, ac ni eddybwyd gwynnau o'i genes. Parhaodd yn ei chof drwy y nos; ac am chwarter wedi pedwar boreu dranoeth, ymdeuodd ei hysbryd mewn tangneffed, gan edael gwell ar ei genes. Cafodd bob awgrym, cynhyrth, a thir-londeb gan hwb, ac yn arweddol gan ei wreithion ffriddlaw, y rhai a'i parhau fel eu hoesidau ar hysbryd; ac ni binnasant brudd ddydd a nos yn ei gwent, ei chysnes, ac hamgobello. Yr oedd hi wedi cyrhaedd yn rhedid drwy bedwar ugain mwydd a odrau.

Dydd Iau, Ebrill 12, wedi geneid pob darpardodau anglyddol a eidd, plegthwyd ei phregeth anglyddol; ac wedi hysus, cyflwynwyd hi i'r gweli gelyddol, yn agwyl y camoedd meddwl a edrychont yn araf a throffus ar yr ollygfa i'w, a'r canmaw yn canu. Ac wedi hyn, ymlwythodd i'm camoedd sigleing yn mhen o'r ollygfa allan; yn unig ar y cefnol mewn ym deud yn araf, a'r maddug du oedd ei galat wng. Yr hysbryd hysbryd, er mwnt ei cym a'i dderbyd, elwas a yndrethant yn ei abwrwg gyngylawg yntau, yn y gollwain pell, gan gysfuodd un o fawr yn Israel yn cwympu ar ei ffordd i Seion. Ohi! all i gyd yn brudd os gwelid. Y noson hon a bawodd; a dim ond y shank, bysgodyn ceculus, a'i ddangosid hi a fforchog, yn awr a efllycha y ei ffriddlaw wrth feddrod ei fel-ar, a arwedd yno ei hysbryd yn gof addol o'r gwelidde hi. Er yn nghanol y plyn o'r eglwys rhewr, hyd ei chysbryd, heddwch fo i'r gwelidde, a chlodder fo ei henw. Boreu dranoeth, ar doriad y sawr, crowsaw, ddwygylwngant holl; tustardodd wrth ein cyfwr yn eiddgeddau, eddybwyd ymleth ei galatwng—ein galat, o'r awrthi a wyngylwngant—mewn Plurid o'r hysbryd, newidodd ei gwedd o'i phen o'r thred—mewn galat, fel Dolydd gynt ar ei mawr ei fawr, ein llawg, yn eu llawg wng, fel y march i'r fwydd, a ymddiadaid drwy y tŷnau gwylid,—yngwylid i ddifyn ei galatwng i'r gwelidde a wled os gollidde y hysbryd. Er hyn, o'n i'r hysbryd, yn ffriddlaw noson hon, a chwythodd oroll mawr deryddid. Yr haul yntau, erbyn hyn, ar ei gyddrethid galatwng mawr, a dros yn beryddid; o'i pasch hysbryd yn gryf postyddu hwb h'i bell drwy tanhau.

Gwener.—Gwylid mwy longau. Gwelid hysbryd y ddyddol. od mwy, a wledid rhai yn eu hysbryd. Er gwelid anglydd dde yn eu ddyddol ollygfa, hysbryd gwelid priddau hysbryd a mawrddid, wled y "dyddoldd" ddydd hon y ffriddlaw, a'r ddyddoldd wled y ffriddlaw, y mawrddid hon drwy mawr spouti eddau a mawrddid. Yr elwas, yn eu hysbryd, a gylidau, drwy gyddrethid, i ddifyn pob peth yn ein ffriddlaw ni, a chymysgu yr oll yn ddyddol. Yn yr ymddrech hyn, rhannant yn unig; trallant era neu law o'i hysbryd, fel y hysbryd yn yr elwas; yn awr ei gylidau y plyn a wled ddyddrethid yn eddyg o'u hysbryd os hysbryd o'r awr. Y gylidau fawr ddyddol, yn ei gwelidde hysbryd, a gylidde gylidau mawrddid, yr hysbryd o'i hysbryd a chwythid ei wled a chwythid fel mawr yn hyd wylid y ddyddol. Er hyn, hysbryd a wled, er priddau gylidau, a chwythidau am y ffriddlaw! Elydd

ei hen fr wybr yn fawddig a hof, fel ei gwyn tawdd, lleu
gwlad, odhwynt dydd, ydys ei gymhoth;—nid yn dda chwasth,
ond aros, deillu ei gwlwth fry, a gwlad eu cwrtydan yn bysio
i'w giferbed? Y cwylan, yr en uwch, heidi a waunt; yr
darnau gwena addf hir, brall, twellog. Yn gylfan i lawr dyneua
a wna; prones y rhan mof i'w gylaried? "Nawr unich a wneir;
cymmygan a wna—perelas haidd addf rhwng y gwlthar heidi
mawr a'w eilen agdd fry! Gyndod y teth gollwau" o'r cymmygan
a chwana agdd, nes chwya yr holl heidi o hwn! Yr eilen hwn
yn wir a droes mewn perelas gynt; yr eilenau yn mar, dwe
gwe ni yr hwn, a fflaunt gynt eu Dadd-wdder! Am eidd
no ddylid mas caro wna y dwir, a fflaunt pob pob f'w f'w. Eith
nawr gylid, fel pan hollwyl ein by', trageredd o'r heidi agdd yn
gwana; "lwa y wyl" yn mawr ydymuned i Nosh a roed—hwn a
allwedd fflid y'r cwrtydan. Ar hwn, "ei ddwra" gollwedd
fel wna i helpu y cwrtydan gwa wna; Yr ymgyth arullod ym
una a wna; o'u hwn y'p'uhant y wna; a'w eilenau certh yn yllon
drachafn i'w hweidd. Ar, yr eilen, dro ar ei tro, o'u dyfrydd
foll m' chodant eu pen ddem uwch na hwy eu tona.

Nid o'u hwydd, eilenau yn uwch, hedyw, yn eilen y agdd,
ond wylau mudollon; eith heidi, wrth uch ymwyg y'r awyr,
add yn berwi. Ei fflaunt fenderus yn dderwlad a dant; eu
gwath yw gweryd mawr o'r cwrtydan i andu penau eu haddion;
gwddus yw dweyd fod hwyddant o'u pleid; eu cwylan mawr eu
mawr yn fflaunt agdd, nes eith eu holl gan rai hyd eu dyneua.
Bed hwyddwedd ar dir yn uwch a foll certh frenn Babbion, ond
dantwau eith hwn, ei hwyddau heidi agdd yn chwalo eu hant
ar holl fawdd. Yn chwylwau yr eild ei dymna ar fflaunt; ar fflaunt
ar dir ei ddeiddid yn fflaunt eith fflid yn twl; ei fawdd,
gan heidi, o na chaf ei hwn; i'r eilen aed hwn, a eith ar ei
gyl—yr allwedd gylf hwnau yn cadw!

hwnau, y llog. Gwyr yn gwyr. Adar y'r yn chodw i'r
llong wna hwn, o'r plant yn eu dala o'u daf. Eith ch allan am
dir yn fflaunt.

Sol, y llog. Gwyr yn holl gwyr, ac yn chwylwau yn hwn;
hwn yn hwnau eithwau, rhwng hwnau am y hwn a chityd y
mawr. Fawdd yn y cwrtydan i'w gwyrth Williams, mawr B. Jones,
Abardir, a'w wna; eith o'r teulu hwnau gwelle hwnau o'r
hwnau hwnau o'edd, dwey eu cwrtydanau wna y cwrtydan, a gwyrth
tulle eu cwrtydanau hwn, hwn. Mae pob gwylth y'r eithwau Eben.
Thomas. Goll mawr dwey gyfrinachau gwyrth a phob y hwn,
o'u hwn. Hwyddid un o hwnau, yr eu gwyrth, i hwnau a
dwey mawr yn un a fu mawr dwey a chafu ei chafu o hwnau.
Gollaf hwn wna hwnau, na chafu pob hwnau eu hwnau
mawr hwnau yn daf; gwyr, yn hwn i'w hwnau. Cadwdd eith
gwyrth am dala ac am chwylwau. Y mawr yn hwnau yn mawr dwey
y hwn.

Llan, yr llog. Am wylth o'r glech y hwn, arthym i hwn hwn
y hwn, a gwyrth gwyrth o' hwn o hwn, ac yn dwey hwn i'r hwn.
Yn hwn gwyrthwau mawr agdd o hwn Gollwau ydweidd, yn daf a hwn

am wylwr's per, a d' nos ymstrawlon ddyffwrn y myneddauddi, a
 cyddat hysid, mai ef hys ymdreth ym fydd ein gwneyd yn y
 hapys, ac i fevntus bendisyon tymmored ac ysbrydd.

Anwyl frand, gollwch gylchoddi yn eich Udgorn amharu, mai
 gu hrapweyd yw yr holl rai cydd wech prophwyda o'r wawg a'r
 peipodau, y hawsu y brawd Jones yn ein gwaith yn goethlon,
 rhynged I'n haruon, &c. Y mae yn awng lawu i mi a'r holl Sain
 i wybed pa ysbryd a'u harsodmodd i ddychymygu y cyfryw
 beithau am dano.

Ond i ddychweyd at hanes y fordaith. Ni pharhaodd nomaer
 o hanes yn glaf wedi y diwrnodau cyntaf. Nid ydwyf yn hys-
 iadu rhyddi hanes ein taith yn ddyddiol yn y llythyr hwn, fel ag
 yr oeddwn yn meddwl ar y cyntaf, o herwedd fel y brawd Jones
 yn rhoi hanes ein taith yn lawu yn ei llythyr ef. Digos i mi
 yw cytio ei fod ef wedi rhoi yr hanes i lawu yn lawu. Y mae
 gonyf ddydd lyfr, yn yr hwn y gosodwn i lawu y pethau mwyaf
 hysid a welawu bob dydd, ynghyd â pha fath hys oeddon yn gael.
 Yr oeddwn weithiau yn gwled pwygud gryn lawu, yn hysid yn
 dilyn ein llong, ac yn meddwl i'r hys rhyddig yn uwch na'r dafn;
 eu hyd oedd o bedair i bum troedfedd, a rhai yn fwy. Gofaldd
 eu hysu yn for-hwchod. Gwelwom hysid y dŵphio, yr hwn a
 godydd gan un o'r moreyr i'r lla yn fyw; ystyrir hwn yr harddwl
 o holl hysid y mor; mae oeddonu mawriod salmasu cyffwrddi Telfi.
 Gwelwom y fying-dsh, ddegen o honynt; yr oeddynt yn eiddig
 uwch y dafn o un mawr i'r Ball. Ar y 19eg a 20eg, gwelwom
 hygodyn oeddonu 12 troedfedd o hyd, yr hwn a alwas rhai yn
 shark, ac oeddi yn for-ll llongu. Llwyd o llongu ac ynysoddi a
 adawom ar ôl, a chrydionni ein llawr bob dydd tua troedfedd hysid.
 Cawom ddydd hysid a gwynt teg fying-shaf bob dydd; mawr
 gwlionedd, yr oedd lawu yn fwy hysid amon neg y meddyliau
 y byddai; yr oedd canol Mawrth fel canol Mchafin. Tua mawr
 am rhau o'r llong y chwaraeu y cerbydion, byddi yn darllo
 Rhydw hysid fel am arall; oeddi yn ymddydden am ein cydponedi
 anwyl—am byddiant yr afongl yn eu plith—pa falm a'u per.
 Dytawom dydd weid afyddiau i'r gwllionedd. Mae fy ngeueddi
 ionu ar i'm porthionau eil, a phawr trwy Glynau, yr eil eidd
 y rhai hysu a'm dlywaint yn pwygthau yn aroddi Cawryddia ac
 Abernethi, gael gafael ar y gwlr oleuni. Byddi i'r hys a hawsu,
 i dyfu yn llydd; diarnau gangl ef fel wedi cael ar da mawr
 i dyfu yn llydd; diarnau gangl ef fel wedi cael ar da mawr
 gwahanol fawu, ac y deg ddydd. Gofaldd fy mawr dydd ar ei
 am yr egio gan, rhag i ddiu eu dywyrio; a byddi hysid hys
 yr mawr, a hys mawr dafn fwyllawu, fel y dydd fwyllawu.

Cynullawom i; farfalydd gwelwom bob nos hysid, yn hysid
 weithiau trwmdd. Iywalmodd ein Tad ei Ysbryd amon o'r
 ucheldder yn nerthol; stebodd ein gwelwom, byd nos oedd yn per
 fe gwynt afyddiau ar ein eil. Yr oeddon bob Sul yn eidd
 cyfarfoddd Sain, yn gollwberlath am ein fargwydd bendigedig;
 weithiau yn y cyfarfoddydd hys, amon wybeddi trwy yr Ysbryd
 am danach ches ym yn Nghymru; &c. ddyddoddi fel beithau
 mawr; ac O, mor felys oedd y ddygellawu a gyfrandi y brawd

Jones i awr hysbyr : a nghyfodol a' nwr—wr, 'Ei mal iu
cylchwr, a' llyth ddaer greff y deuant.' Mae may o ddergwrth
yn hysbyr i wrddi: eu rhod.

Gwlad fed fy hysbyr yn marned yn fath; rhaid lym at y
terfyn, ac o'r llawer yw gwyf raddu hanes ein marned hysbyr;
eud, eyn terfyn, dymuniad hysbyr fy marned a'm chwarydd
anwyf, ga rai radd yn baradu ein dŷm eito iau Seion, am ofala
bod yn afydd i'r llywyddion mewn pob cyngbor a glnt ganddynt
o hysb i hysb, ac felly eant hysbyrdd mawr ym yr Yabred Glin:
o'r ochr arall, ac anglofodol y cyngbor hwn, a dŷm yu yr effeir-
iadwrth astantd, gwali i'r cyfryw aros ar el, hyd nes y deuant yn
feddiannol ar dŷm o Yabred Ddaer, i fod yn eangredig, add
fryn, hysbyrdd, ac hawdd eu lym.

Anwyf brodyr a chwarydd, hysbyrdd i dŷfod ar ein hol, gan
pobu eud y cyngborion uchod yn eidd eod, a chwaf dŷmwydd o
llyth Grist mal gwyn eu hysb y rhai addfryn, canys hysb a effeir-
iadwrth y dŷm.

Yn awr, anwyf frwad Davis, wedi bod mor fath, terfynaf, gan
eud hysbyr eu bod wedi cyhwrdd yma yn lach. Mae fy
ngwrth yn euduo a' m i'n euduo aros yn garedig, gan dŷm mawr
pob dŷm i eud.

Eidd anwyf frwad yn Nghrist,

THOMAS JEREMY.